

Eesti valitsuse avaldus NSV Liidu valitsusele

7. veebruar 1940

Viimastel nädalatel on Eesti territooriumile reas kohtades heidetud pomme lennukite poolt, mis on lennanud kas väga kõrgel või pärast päikese loojangut ning seetõttu pole õnnestunud lennukite eraldusmärkide põhjal nende rahvuslikku kuuluvust täie kindlusega tuvastada. Kuid mõnel juhul on õnnestunud kildude uurimisel kindlaks teha, et allaheidetud pommidel leidis venekeelseid pealkirju või leppemärke vene tähestiku üksikute tähtede näol. Näiteks on kindlaks tehtud, et 8 lennukist koosnev eskadrill heitis k. a. 29. jaanuaril kell 12.20 minutit Läänemaal Konovere küla lähedal alla 7 lõhke- ja 27 süütepommi, mille kildudelt avastati venekeelne pealkiri „Детонатор вложен“* ja tähed „П.Г.Л.Д.Ю.“. Venekeelsed tähed leiti ka veidi varem Hiiumaal Leigre küla lähedale heidetud üheksa pommi kildudelt. 2. veebruaril k. a. kell 23.30 minutit heideti neli pommi Vormsi saarele ja 3. veebruaril kell 4.30 minutit heideti Tahkuna tuletorni lähedal merre neli pommi.

Muidugi ei kahtle Eesti Valitsus vähimalgi määral selles, et juhul, kui kõnesolevatel juhtudel pommid heideti NSV Liidu lennukitelt, siis tegid seda ühel või teisel põhjusel orienteerumisvõime kaotanud lendurid, kes ekslikult arvasid, et nad ei asu sõbraliku liitlasriigi Eesti territooriumi kohal. Kuid samas ei saa jätta tunnistamata, et need juhtumid on äärmiselt ebasoovitavad, kuna nad põhjustavad kõikvõimalikke ebasoovitavaid kuuldusi ja on tänujuliks materjaliks provokatsiooniliste väljamõeldiste fabritseerimisel nii Eestile kui NSV Liidule vaenulikel eesmärkidel.

Edasi on Eesti Valitsus mures selle üle, et alates m. a. 19. detsembrist on Eesti territooriumil aset leidnud NSV Liidu lennukite hädamaandumised, mis on viimasel ajal omandanud massilise ulatuse. Neljakümne päeva jooksul on selliseid hädamaandumisi loendatud 38, kusjuures ühel päeval, 29. jaanuaril, oli neid 11. Rääkimata sellest, et iga sellise NSV Liidu lennuki maandumine Eesti territooriumil väljaspool NSV Liidu õhujõududele Eestis eraldatud maa-ala kujutab endast Eesti territooriumi puutumatus rikkumist, põhjustavad nad soovimatuid järeltuleid ja kuuldusi ning on samal ajal suurepäraseks materjaliks provokatsiooniliste väljamõeldiste levitamiseks välismaal.

Seetõttu Eesti Valitsus loodab, et NSV Liidu Valitsus ei keeldu võtmast tarvitusele kõiki abinõusid selleks, et NSV Liidu lennukid edaspidi ei heidaks pomme Eesti territooriumile ja et NSV Liidu lennukite hädamaandumised Eestis, kuivõrd neid pole võimalik täiesti vältida, toimuksid vaid erandkorras nende maa-alade piirides, mis NSV Liidu õhujõududele Eestis on eraldatud.

Veel pälvib tähelepanu järgmine küsimus. NSV Liidu relvajõudude arvukus Eesti territooriumil on tõusnud 27 300 meheni. Eesti Valitsus ei kahtle, et Vastastikuse abistamise pakti juurde kuuluva Konfidentsiaalse Protokoll I artiklis ettenähtud maksimaalne arv 25 000 pole ületatud tahtlikult, vaid üksnes tähelepanematusel, ja loodab, et Nõukogude Valitsus ei unusta esitamast vastavatele võimudele asjakohast korraldust selle tähelepanematusel kõrvaldamiseks ning selle lubamatusel tulevikus.

Seoses sellega ei saa puudutamata jätta Välisasjade Rahvakomissari poolt püstitatud küsimust NSV Liidu relvajõudude juhtivkoosseisu perekonnaliikmete sissesõidu lubamisest Eestisse.

Punaarmee 25 000 võitleja mahutamiseks baa-side ja aerodroomide aladele on elamispinnaga tekkinud äärmine kitsikus ning selles osas edasi minna pole võimalik. On küllaldane, kui öelda, et Paldiskis oli ligi 1000 võitlejat sunnitud kõige karmima pakasega elama telkides. Juba see fakt tõestab kujukalt ja vaieldamatult, et elamispinna osas, mida võiks kasutada juhtivkoosseisu perekondade majutamiseks, ei ole absoluutselt mingisuguseid reserve.

Seetõttu tuleb nende sissesõidu küsimus tahes-tahtmatult edaspidiseni lahtiseks jätta. Seda võib taas püstitada siis, kui on ehitatud teatud hulk kasarmuid ja elumaju, mille tulemusena vabaneb praegu osa Punaarmee väeosade poolt hõivatud elamispinnast.

ERA, f. 495, n. 11, s. 35, l. 72–74.

**„Sütik paigaldatud”.*